

ΕΝΟΤΗΤΑ 8

Γ1. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΠΑΘΗΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΗΚΤΩΝ ΚΑΙ ΑΦΩΝΟΛΗΚΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

Στην παθητική διάθεση τα ρήματα έχουν τις ίδιες καταλήξεις που έχουν και στη μέση σε όλους τους χρόνους, εκτός από τον μέλλοντα και τον αόριστο.

Ο **παθητικός μέλλοντας** σχηματίζεται με τις καταλήξεις του μέσου μέλλοντα, αφού προστεθεί το πρόσφυμα -θη-, λύ-σομαι → λυ-θή-σομαι, σώσομαι → σω -θή-σομαι, και κλίνεται ως εξής:

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
λυ-θή-σομαι λυ-θή-ση (ή -σει) λυ-θή-σεται λυ-θη-σόμεθα λυ-θή-σεσθε λυ-θή-σονται		λυ-θη-σοίμην λυ-θή-σοιο λυ-θή-σοιτο λυ-θη-σοίμεθα λυ-θή-σοισθε λυ-θή-σοιντο		λυ-θή-σεσθαι	λυ-θη-σόμενος λυ-θη-σομένη λυ-θη-σόμενον

Ο **παθητικός αόριστος** σχηματίζεται επίσης με την προσθήκη του προσφύματος -θη- στις καταλήξεις του, και κλίνεται ως εξής:

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
έ-λύ-θην έ-λύ-θης έ-λύ-θη έ-λύ-θημεν έ-λύ-θητε έ-λύ-θησαν	λυ-θῶ λυ-θῆς λυ-θῆ λυ-θῶμεν λυ-θῆτε λυ-θῶσι(ν)	λυ-θείην λυ-θείης λυ-θείη λυ-θείημεν (- θειῖμεν) λυ-θείητε (-θειῖτε) λυ- θείησαν (-θειῖεν)	— λύ-θη-τι λυ-θή-τω — λύ-θη-τε λυ-θέ-ντων ή λυ-θή-τωσαν	λυ-θῆναι	λυ-θείς λυ-θειῖσα λυ-θὲν

Παθητικός μέλλοντας β'. Παθητικός αόριστος β'

Μερικά ρήματα σχηματίζουν τον παθητ. μέλλοντα και τον παθητ. αόριστο με το χρονικό πρόσφυμα η- και ε- αντί θη- και θε-, δηλ. χωρίς το σύμφωνο θ: γραφ-ή-σομαι, έ-γράφ-η-ν, γραφ-ε-ίη-ν, γραφ-έ-ντων κτλ., αντί γραφ-θή-σομαι, έ-γράφ-θη-ν, γραφ-θε-ίη-ν, γραφ-θέ-ντων κτλ.

Ο παθητ. μέλλοντας και ο παθητ. αόριστος που σχηματίζονται μ' αυτόν τον τρόπο λέγονται **παθητικός μέλλοντας β'** και **παθητικός αόριστος β'**.

Οι δεύτεροι αυτοί παθητικοί χρόνοι κλίνονται ακριβώς όπως και οι πρώτοι, αλλά στο β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του αορ. β' μένει αμετάβλητη η αρχική κατάληξη -θι: γράφη-θι.

Παθητικός μέλλοντας β'

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
γραφ-ή-σομαι		γραφ-η-σοίμην		γραφ-ή-σεσθαι	γραφ-η-σόμενος
γραφ-ή-σει		γραφ-ή-σοιο			γραφ-η-σομένη
γραφ-ή-σεται		γραφ-ή-σοιτο			γραφ-η-σόμενον
γραφ-η-σόμεθα		γραψ-η-σοίμεθα			
γραφ-ή-σεσθε		γραφ-ή-σοισθε			
γραφ-ή-σονται		γραφ-ή-σοιντο			

Παθητικός αόριστος β'

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟ	ΜΕΤΟΧΗ
έ-γράφ-η-ν	γραφ-ῶ	γραφ-είην	—	γραφ-ῆ-ναι	γραφ-εῖς
έ-γράφ-η-ς	γραφ-ῆς	γραφ-εῖης	γράφ-η-θι		γραφ-εῖσα
έ-γράφ-η	γραφ-ῆ	γραφ-εῖη	γραφ-ή-τω		γραφ-έν
έ-γράφ-η-μεν	γραφ-ῶμεν	γραφ-εῖημεν	—		
έ-γράφ-η-τε	γραφ-ῆτε	(-εἶμεν)	γράφ-η-τε		
έ-γράφ-η-σαν	γραφ-ῶσι(ν)	γραφ-εῖητε (-εἶτε) γραφ-εῖησαν (-εἶεν)	γραφ-έ-ντων ή γραφ-ή-τωσαν		

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΑ ΚΑΙ ΑΟΡΙΣΤΟΥ

ΡΗΜΑΤΑ	ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΜΕΛΛ. ΚΑΙ ΑΟΡ. Α΄	ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΜΕΛΛ. ΚΑΙ ΑΟΡ. Β΄
Φωνηεντόληκτα	-θη-: (λύομαι) λυθήσομαι – ἐλύθην	---
Ουρανικόληκτα	-χθη-: (φυλάσσομαι) φυλαχθήσομαι – ἐφυλάχθην	-κη-: (πλέκομαι) πλακθήσομαι – ἐπλάκην -γη-: (ἀλλάσσομαι) ἀλλαγθήσομαι – ἠλλάγην -χη-: (βρέχομαι) βραχθήσομαι – ἐβράχην
Χειλικόληκτα	-φθη-: (καλύπτομαι) καλυφθήσομαι – ἐκαλύφθην	-πη-: (κόπτομαι) κοπήσομαι – ἐκόπην -βη-: (τρίβομαι) τριβήσομαι – ἐτρίβην -φη-: (θάπτομαι) ταφήσομαι – ἐτάφην
Οδοντικόληκτα	-σθη-: (πείθομαι) πεισθήσομαι – ἐπείσθην	---
Ενρινόληκτα	-νθη-: (ἀμύνομαι) ἀμυνθήσομαι – ἠμύνθην -θη-: (κρίνομαι) κριθήσομαι – ἐκρίθην	-νη-: (φαίνομαι) φανήσομαι – ἐφάνην
Υγρόληκτα	-λθη-: (ἀγγέλλομαι) ἀγγελθήσομαι – ἠγγέλθην -ρθη-: (αἴρωμαι) ἀρθήσομαι – ἤρθην	-λη-: (στέλλομαι) σταλήσομαι – ἐστάλην -ρη-: (φθείρομαι) φθαρθήσομαι – ἐφθάρην

ΠΑΘΗΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

Α. ΦΩΝΗΕΝΤΟΛΗΚΤΑ

	ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΜΕΛΛΟΝΤΑΣ	ΠΑΘΗΤΙΚΟΣ ΑΟΡΙΣΤΟΣ
ἀγορεύομαι	ἀγορευθήσομαι	ἠγορεύθην
ἄλιεύομαι	ἄλιευθήσομαι	ἠλιεύθην
βουλεύομαι	βουλευθήσομαι	ἔβουλευθην
δεσμεύομαι	δεσμευθήσομαι	ἔδεσμεύθην
θεραπεύομαι	θεραπευθήσομαι	ἔθεραπεύθην
ἰδρύομαι	ἰδρυθήσομαι	ἔιδρύθην
κελεύομαι	κελευσθήσομαι	ἔκελεύσθην
κινδυνεύομαι	κινδυνευθήσομαι	ἔκινδυνεύθην
κωλύομαι	κωλυθήσομαι	ἔκωλύθην
λύομαι	λυθήσομαι	ἔλύθην
παιδεύομαι	παιδευθήσομαι	ἔπαιδεύθην
πιστεύομαι	πιστευθήσομαι	ἔπιστεύθην
πορεύομαι	πορευθήσομαι	ἔπορεύθην
στρατεύομαι	-	ἔστρατεύθην
φονεύομαι	-	ἔφονεύθην
φυτεύομαι	φυτευθήσομαι	ἔφυτεύθην

Β. ΟΥΡΑΝΙΚΟΛΗΚΤΑ

ἄγομαι	ἄχθήσομαι	ἠχθην
ἀλλάσσομαι	ἀλλαχθήσομαι	ἠλλάχθην
»	ἀλλαγῆσομαι (β')	ἠλλάγην (β')
ἄρπάζομαι	ἄρπασθήσομαι	ἠρπᾶσθην
»	-	ἠρπάχθην
»	ἄρπαγῆσομαι (β')	ἠρπάγην (β')
ἄρχομαι	ἄρχθήσομαι	ἠρχθην
ἑιδάσκομαι	διδαχθήσομαι	ἔδιδάχθην
διώκομαι	διωχθήσομαι	ἔδιώχθην
δέχομαι	δεχθήσομαι	ἔδέχθην
κηρύττομαι	κηρυχθήσομαι	ἔκηρύχθην
πλέκομαι	πλεχθήσομαι	ἔπλέχθην
»	πλακῆσομαι (β')	ἔπλάκην (β')
πλήττομαι	πλη(α)γῆσομαι (β')	ἔπλή(α)γην (β')
πράττομαι	πραχθήσομαι	ἔπράχθην
ταράσσομαι	-	ἔταράχθην
τάσσομαι	ταχθήσομαι	ἔτάχθην
»	ταγῆσομαι (β')	ἔτάγην (β')
φυλάσσομαι	φυλαχθήσομαι	ἔφυλάχθην

Γ. ΧΕΙΛΙΚΟΛΗΚΤΑ

ἀμείβομαι	ἀμειφθήσομαι	ἤμειφθην
ἄπτομαι	ἄφθήσομαι	ἤφθην
βλάπτομαι	-	ἔβλάφθην
»	βλαβήσομαι (β')	ἔβλάβθην (β')
γράφωμαι	γραφήσομαι (β')	ἔγράφθην (β')
θάπτομαι	ταφήσομαι (β')	ἔτάφθην (β')
θλίβομαι	-	ἔθλίφθην
»	θλιβήσομαι (β')	ἔθλίβθην (β')
καλύπτομαι	καλυφθήσομαι	ἔκαλύφθην
κάμπτομαι	καμφθήσομαι	ἔκάμφθην
κόπτομαι	κοπήσομαι (β')	ἔκόπηθην (β')
κρύπτομαι	κρυφθήσομαι	ἔκρύφθην
»	κρυφήσομαι (β')	ἔκρυφθην (β')
»	κρυβήσομαι (β')	ἔκρυβθην (β')
λείπομαι	λειφθήσομαι	ἔλειφθην
μέμφομαι	μεμφθήσομαι	ἔμέμφθην
πέμπομαι	πεμφθήσομαι	ἔπέμφθην
ῥίπτομαι	ῥιφθήσομαι	ἔρριφθην
»	ῥιφήσομαι (β')	ἔρριφθην (β')
σκάπτομαι	σκαφήσομαι (β')	ἔσκάφθην (β')
στρέφομαι	στραφήσομαι (β')	ἔστοάφθην (β')
τρέπομαι	-	ἔτρέφθην
»	τραπήσομαι (β')	ἔτράπθην (β')
τρέφομαι	τραφήσομαι (β')	ἔτράφθην (β')
τρίβομαι	τριφθήσομαι	ἔτριφθην
»	τριβήσομαι (β')	ἔτριβθην (β')

Δ. ΟΔΟΝΤΙΚΟΛΗΚΤΑ

ἀγωνίζομαι	ἀγωνισθήσομαι	ἤγωνίσθην
ἄσπάζομαι	ἄσπασθήσομαι	ἤσπάσθην
δικάζομαι	δικασθήσομαι	ἔδικάσθην
θαυμάζομαι	θαυμασθήσομαι	ἔθαυμάσθην
κολάζομαι	κολασθήσομαι	ἔκολάσθην
κομίζομαι	κομισθήσομαι	ἔκομίσθην
ὀνομάζομαι	ὀνομασθήσομαι	ἔονομάσθην
πείθομαι	πεισθήσομαι	ἔπείσθην
σώζομαι	σωθήσομαι	ἔσώσθην
χωρίζομαι	χωρισθήσομαι	ἔχωρίσθην
ψεύδομαι	ψευσθήσομαι	ἔψευσθην
ψηφίζομαι	ψηφισθήσομαι	ἔψηφίσθην

Να συμπληρώσετε τον πίνακα:

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
παρετάχθητε			
	περιγραφῆ		
		καταλειφθήσοισθε	
διεφάνης			
			κομισθήτωσαν
		ἀγωνισθείην	
	ἀπαλλαγῶμεν		
συνετρίβης			
			ἐκτράπητε
	ἐπιρριφῶσιν		
ῥεξαγγελθήσονται			
		βλαβήσονται	
ῥαπεβλήθης			
		διασωθήσοιο	

Συμπληρώστε τους τύπους των εγκλίσεων στον παρακάτω πίνακα:

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΕΥΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
<p>ἐγὼ ἤκούσθην σὺ ἐτάχθης οὗτος ἐλέχθη ἡμεῖς ἐλήφθημεν ὕμεῖς ἐδυνήθητε οὗτοι ἐσώθησαν</p>			
<p>σὺ ἐκόπησ οὗτος ἐπλήγη ὕμεῖς ἐγράφητε οὗτοι ἐφάνησαν</p>			

Συμπληρώστε τα κενά των φράσεων με τον κατάλληλο τύπο του χρόνου του ρήματος της παρένθεσης:

- α) μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. (ἐμνήσθην, προστακτική)
- β) Ἐντεῦθεν οἱ Ἕλληνες σταθμούς τρεῖς. (ἐπορεύθην, οριστική)
- γ) Οἱ μαθηταὶ ταῦτα ποιῆσαι. (ἐκελεύσθην, οριστική)
- δ) Ἐὰν ἐμοὶ, ἥδιστον βίον παρεσκευάσω. (ἐπέισθην, υποτακτική)
- ε) Ἄλλους βλάπτων μάλιστα' ἂν αὐτός. (ἐβλάβην, ευκτική)
- στ) Μὴ κρίνετε ἵνα μὴ (ἐκρίθην, υποτακτική)
- ζ) Ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ὅτι τάχιστα. (ταπεινωθήσομαι, οριστική)
- η) Ἐὰν τὸ ὕδωρ, πῶς σωθησόμεθα; (ἐξηράνθην, υποτακτική)